

Vlaams
Parlement

ingediend op **1961** (2018-2019) – Nr. 1
19 april 2019 (2018-2019)

Conceptnota voor nieuwe regelgeving

van Cindy Franssen, Katrien Schryvers, Griet Coppé,
Dirk de Kort, Karin Brouwers en Tinne Rombouts

betreffende een taks op tabaksautomaten

1. De gevolgen van roken zijn desastreus

In 2017 rookte een op de vijf Belgen. Een grote meerderheid van hen (17 procent) rookt dagelijks. Wat dat aantal rokers betreft, is er geen significant verschil ten opzichte van 2015. Dagelijkse rokers roken per dag gemiddeld 17 sigaretten. Rokers met kinderen roken gemiddeld meer sigaretten per dag dan rokers zonder kinderen.

De gezondheidsschade die tabak veroorzaakt is zeer groot. In België zorgt roken voor 14.000 doden per jaar. Meer dan de helft van de rokers sterft vroegtijdig aan een tabaksgerelateerde ziekte. Het consumeren van tabaksproducten doodt dus de helft van de gebruikers, niet door misbruik, maar door normaal gebruik van het product, zoals fabrikanten het voor ogen hebben. Daarom is tabak met geen enkel ander legaal product vergelijkbaar. Daarnaast is roken wereldwijd de belangrijkste vermijdbare oorzaak van (chronische) ziekten en overlijdens.

Zowel actief als passief roken (of onvrijwillig meeroken) leidt tot enorme gezondheidsschade. Bovendien heeft roken ook een grote sociale impact.

Roken veroorzaakt of verhoogt de kans op ernstige ziekten, maar heeft ook gevolgen op kortere termijn van onder meer:

- longziekten: roken veroorzaakt onder meer longkanker en chronische obstructive pulmonary disease (COPD);
- hart- en vaatziekten: de stoffen uit sigarettenrook hebben een nefaste invloed op het hart en de bloedvaten;
- mondziekten: roken kan leiden tot mondkeuter (slokdarm, strottenhoofd, mondholte), tandvleesontstekingen enzovoort;
- oogziekten: bepaalde oogziekten komen vaker voor bij rokers (glaucoom, cataract, maculadegeneratie); sommige oogziekten kunnen blindheid veroorzaken;
- andere ziekten die vaker voorkomen bij rokers: ziekte van Crohn, Alzheimer, reumatoïde artritis, diabetes en verschillende andere kankers (maag-, lever-, blaas-, baarmoederhals-, vulva-, keel-, rectaal-, nier- en alvleesklierkanker, en acute myeloïde leukemie);
- ernstige gevolgen voor de vruchtbaarheid: problemen om zwanger te worden, minder goede spermakwaliteit, erectieproblemen, meer miskramen en vroeggeboorten enzovoort;
- conditievermindering;
- snellere huidveroudering.

Uit onderzoek blijkt dat het aantal kankers met een derde zou verminderen als niemand nog zou roken.¹

Daarom is wél roken geen optie. Bijna driekwart van de rokers heeft spijt dat hij of zij ooit is begonnen te roken.² Ze willen er ook weer van afkomen. Dat laatste is moeilijk omdat het voor velen een hardnekkige verslaving is.

¹ <https://www.gezondleven.be/themas/tabak/tabakspreventie/gevolgen-van-roken> (geraadpleegd op 8 oktober 2018).

² https://www.kanker.be/sites/default/files/stichting_tegen_kanker_-_enquête_rookgedrag_2017_1.pdf (geraadpleegd op 8 oktober 2018).

2. De basis van tabakspreventie: vermijden dat mensen beginnen te roken

Er zijn verschillende motieven voor jongeren om te beginnen met roken: ze zijn nieuwsgierig en vinden het stoer. Ze zijn opgegroeid in een rokersomgeving waar rookgedrag vaak van ouder op kind wordt doorgegeven of zijn omringd door rokers en denken dat iedereen het doet. Ze beginnen eraan omdat hun vrienden het ook doen, denken dat ze het lekker zullen vinden of dat het hen zal helpen om zich beter in hun vel te voelen en beter grip te krijgen op hun problemen. Andere jongeren raken heel snel verslaafd. Jongeren die starten met roken vóór de gemiddelde beginleeftijd, worden vaker regelmatige rokers. Een negatief zelfbeeld en stressvolle gebeurtenissen zijn belangrijke voorspellers van roken bij jongeren.³

De tabaksindustrie moet telkens nieuwe generaties rokers rekruteren om haar lucratieve handel te kunnen voortzetten. En dat moet op jonge leeftijd gebeuren. Driekwart van de rokers is immers als minderjarige beginnen te roken en 90 procent van hen was jonger dan 21 jaar. Wie eenmaal echt met roken begint, wordt vaak een levenslange roker of blijft in elk geval lange tijd roken.

De industrie houdt de drempel naar tabak voor jongeren daarom zo laag mogelijk en maakt tabak extra verslavend. Dat gebeurt door het 'designen' van sigaretten. Zo voegen fabrikanten zoet- en smaakstoffen en andere producten aan sigaretten toe, die ervoor zorgen dat jonge rokers sneller verslaafd worden en het moeilijker hebben om weer te stoppen. Daarnaast hebben ze het nicotinegehalte (de voorbije decennia) stelselmatig verhoogd. Maar ze stimuleren het roken ook door reclame te voeren, niet alleen in de verkooppunten maar vooral op het sigarettenpakje zelf.⁴

Eender welk beleid voor tabakspreventie moet erop gericht zijn te vermijden dat mensen beginnen met roken. Dat betekent dat beleid moet voorkomen dat kinderen en jongeren starten of ervoor moet zorgen dat het startmoment wordt uitgesteld en experimenteelgedrag niet leidt tot gewoonteroken.

Algemene tabakspreventie is van oudsher gericht op minderjarigen omdat een zeer grote meerderheid van de rokers in die leeftijdsfase start en tabaksverslaafd wordt. Maar we weten ook dat tabakspreventie niet alleen tot minderjarigen mag worden beperkt. Ook iets oudere jongeren beginnen nog met roken. Het komt er dus op aan om jongeren zo lang mogelijk, liefst levenslang rookvrij te houden. Jongeren die later beginnen met roken, stoppen makkelijker, roken minder en hebben minder kans op ziekten die aan roken gerelateerd zijn.⁵

3. Rookwaren zijn nog steeds gemakkelijk te verkrijgen

Het is gemakkelijk om aan sigaretten te raken en roken wordt nog steeds aangemoedigd. Het aanbod van tabak en de toegang ertoe spelen een belangrijke rol: sigaretten zijn overal verkrijgbaar. Jongeren kunnen er makkelijk kopen, ook jongeren onder de 16 jaar. Tabak is zichtbaar aanwezig op de vele verkooppunten. De prijs is relatief laag in vergelijking met de buurlanden en spotgoedkope roltabak is overal te koop in reuzenverpakkingen.

Reclame mag nog steeds in tabaks- en krantenwinkels, maar tabaksfabrikanten kennen ook andere manieren om jongeren te bereiken: ze doen dat vooral door het

³ <https://www.gezondleven.be/themas/tabak/tabakspreventie/waarom-beginnen-jongeren-toch-met-roken> (geraadpleegd op 8 oktober 2018).

⁴ <https://www.gezondleven.be/themas/tabak/tabakspreventie/waarom-beginnen-jongeren-toch-met-roken> (geraadpleegd op 8 oktober 2018).

⁵ <https://www.gezondleven.be/themas/tabak/tabakspreventie/tabakspreventie-is-belangrijk> (geraadpleegd op 8 oktober 2018).

pakje zelf te 'designen' op maat van de doelgroepen. Bovendien komen jongeren in de uitgaanssfeer nog te vaak met tabak in contact. Het rookverbod wordt voorlopig onvoldoende nageleefd en gedragen.⁶

Rookwaren zijn onder meer te verkrijgen via tabaksautomaten. Sinds 2006 is het verplicht om tabaksautomaten te voorzien van een leeftijdsvergrendeling met een 'age coin' die alleen aan personen boven de 16 jaar mag worden gegeven. De toepassing van die leeftijdsvergrendeling blijkt in de praktijk bijzonder relatief te zijn. Er zijn vaak problemen met de toepassing van het actuele vergrendelingssysteem van automatische distributieapparaten die het verkoopverbod van tabaksproducten aan min-16-jarigen moet garanderen. Een frequente overtreding is de niet-effectieve vergrendeling van die automaten: de stukken om de automaat te ontgrendelen zijn voor iedereen beschikbaar. Bovendien worden die automaten vaak geïnstalleerd op plaatsen die ook 's nachts en ook door jongeren bezocht worden, wat zorgt voor een grote beschikbaarheid van tabaksproducten ten nadele van de volksgezondheid.

4. Een effectieve aanpak veronderstelt verschillende maatregelen

Een efficiënte aanpak veronderstelt een meervoudige aanpak:

- 1° hoge prijzen: een accijnzenbeleid dat echt op tabaksontmoediging gericht is;
- 2° beperkende wetgeving die de toegankelijkheid, verkoop, verpakking en samenstelling van tabak regelt;
- 3° invoeren van een rookverbod en rookvrije omgevingen, zoals bij het decreet van 21 december 2018 houdende de luchtkwaliteit in het binnenmilieu van voertuigen, dat een verbod instelt om te roken in voertuigen in het bijzijn van min-16-jarigen;
- 4° voorlichting en educatie;
- 5° interventies die gericht zijn op het bevorderen van niet-roken als de sociale norm.

5. De Vlaamse gezondheidsdoelstelling 'gezonder leven'

Op 6 maart 2009 heeft de Vlaamse Regering de gezondheidsdoelstelling tabak, alcohol en drugs goedgekeurd. De gezondheidsdoelstelling werd geformuleerd op basis van de gezondheidsconferentie van 23 en 30 november 2006. De subdoelstellingen voor tabak luiden als volgt:

- bij personen van 15 jaar en jonger is het percentage rokers niet hoger dan 11 procent (in het schooljaar 2004-2005 was dat 14,2 procent);
- bij personen van 16 jaar en ouder is het percentage rokers niet hoger dan 20 procent (in 2004 was dat 27,1 procent).

Intussen is er een nieuwe gezondheidsdoelstelling, die de Vlaamse Regering op 8 september 2017 heeft goedgekeurd en het Vlaams Parlement op 18 januari 2018 heeft aangenomen. Die gezondheidsdoelstelling werd onder meer geformuleerd op basis van de gezondheidsconferentie die plaatsvond op 16 en 17 december 2016. De nieuwe gezondheidsdoelstelling 'gezonder leven' luidt als volgt: "Tegen 2025 leven we gezonder op het vlak van gezond eten, sedentair gedrag, lichaamsbeweging, tabak, alcohol en drugs."

⁶ <https://www.gezondleven.be/themas/tabak/tabakspreventie/waarom-beginnen-jongeren-toch-met-roken> (geraadpleegd op 8 oktober 2018).

In het strategisch plan 'De Vlaming leeft gezonder in 2025' vinden we bijvoorbeeld de onderstaande acties:

- 'Als kleine kinderen groot worden': "Een interactieve vorming voor ouders rond opvoeden en middelengebruik, met bijzonder aandacht voor kwetsbare groepen. Centraal staat het versterken van beschermende opvoedingsvaardigheden. De bedoeling is dat ouders tips krijgen om tabak-, alcohol- en ander druggebruik bij hun kinderen te helpen voorkomen of uitstellen. Er wordt onder andere ingegaan op open communicatie en grenzen stellen."
- 'Binnen roken is nooit OK': "Campagne om te wijzen op de gevaren van binnen roken, naar algemeen publiek en professionals (aanwezigheid media, e-learning voor intermediairen...)." Die campagne is georganiseerd door de partnerorganisatie voor tabak en het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid.
- 'Tabakstop': "Informatie, advies, coaching rond stoppen met roken – telefonisch sessies, rookstop app".
- 'Smartstop': "Deze methodiek helpt jongeren bij het stoppen met roken. Er wordt een informatiesessie gegeven op school, waarna geïnteresseerden de Smartstop app kunnen installeren en samen met een 'stopbuddy' het traject tot stoppen afleggen."
- 'Rookstopbegeleiding door tabakologen': "Vanaf 1 januari 2017 wordt gestart met een nieuwe werkwijze voor rookstopbegeleiding voor inwoners in Vlaanderen. Er wordt gewerkt met flexibele begeleidingstrajecten individueel of in groep, via een derdebetalende systeem en een verlaagde persoonlijke bijdrage voor personen die recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming. De partnerorganisatie tabak ontwikkelt een methodiek waarmee gezondheids- en welzijnsvoorzieningen aan de slag kunnen om een volwaardig tabaksbeleid uit te bouwen (op basis van de methodiek Netwerk Rookvrije Ziekenhuizen)."
- 'Rookstopbegeleiding: nicotine substitutie therapie (NST) (lagere socio-economische status (SES))': "Rokers met een lage SES roken meer en zijn vaak zwaarder verslaafd dan andere rokers. Stoppen is dan ook moeilijker, en gebruik van NST in combinatie met begeleiding kan de slaagkans vergroten."⁷

6. Concept voor nieuwe regelgeving

6.1. Het voorbeeld van de Waalse taks op de geautomatiseerde tabaks-, sigaren- of sigarettenautomaten

Een effectief beleid zorgt er onder meer voor dat de toegankelijkheid van rookwaren wordt teruggedrongen. Het Waalse Gewest heeft in 2013 het decreet van 19 november 1998 'instaurant une taxe sure les automates en Région wallonne' gewijzigd. Aan dat decreet, dat voorziet in het heffen van een taks op automaten, werden een aantal bepalingen toegevoegd. Daardoor wordt ook op de uitbating van 'geautomatiseerde tabaks-, sigaren- of sigarettenautomaten' een jaarlijkse taks geheven, wat als positief gevolg heeft dat het aantal tabaksautomaten in het Waalse Gewest sterk verminderd is.

Het Waalse decreet stelt dat exploitanten een jaarlijks bedrag verschuldigd zijn aan het Waalse Gewest voor het uitbaten van een tabaksautomaat. Daardoor is voor veel uitbaters een tabaksautomaat niet langer een interessante optie en zijn de tabaksautomaten in Wallonië nagenoeg verdwenen.

⁷ https://www.zorg-en-gezondheid.be/sites/default/files/atoms/files/Strategisch_Plan_GezLev_vGC-Corr.pdf, geraadpleegd op 8 oktober 2018.

De (vertaalde) vigerende tekst van het decreet luidt als volgt:

“Artikel 1. In het Waalse Gewest wordt een jaarlijkse belasting op de automaten ingevoerd met inachtneming van de bij dit decreet bepaalde voorwaarden en voorschriften.

Art. 2. In de zin van dit decreet wordt verstaan onder:

1° ‘automaat’:

- a) de voor het publiek toegankelijke bankautomaten;
- b) de geautomatiseerde loketten, namelijk de computerterminals die door de bankinstellingen ter beschikking worden gesteld voor de verschillende banktransacties, onder meer de automatische distributie van bankbiljetten;
- c) de geautomatiseerde loketten, namelijk de computerterminals die door de bankinstellingen ter beschikking worden gesteld voor de verschillende banktransacties, onder meer de automatische uitvoering van betalingen en de automatische aflevering van rekeninguittreksels;
- d) de zelfbedieningsbrandstofpompen waar automatische betaling mogelijk is;
- e) de zelfbedieningsbrandstofpompen waar automatische betaling verplicht is;
- f) geautomatiseerde tabaks-, sigaren- of sigarettenautomaten;

2° ‘slangkraan’: het met de hand in werking te stellen onderdeel voor brandstofbediening.

Art. 3. De belasting is verschuldigd door de eigenaars van in het Waalse Gewest gelegen zelfbedieningspompen of bankautomaten.

In geval van splitsing van het eigendomsrecht is de belasting verschuldigd door de drager van het zakelijk genotsrecht.

De uitbater van de automaat is de belasting eveneens verschuldigd indien hij verzuimt het bestuur de naam van de eigenaar of de drager van een zakelijk genotsrecht mede te delen binnen één maand nadat hij erom werd verzocht.

Art. 4. §1. Het bedrag van de belasting wordt vastgesteld als volgt:

- 1) voor de automaten bedoeld in artikel 1, a), b) en c): 3578,93 euro per automaat;
- 2) voor de zelfbedieningsbrandstofpompen waar automatische betaling mogelijk is:
 - a) voor de volledig geautomatiseerde zelfbedieningspompen: 760,33 euro per slangkraan;
 - b) wanneer meerdere slangkranen op één enkele meter aangesloten zijn en niet tegelijkertijd kunnen worden gebruikt: 1.086,19 euro per meter;
- 3) voor de zelfbedieningsbrandstofpompen waar automatische betaling verplicht is:
 - a) voor de volledig geautomatiseerde zelfbedieningspompen: 894,73 euro per slangkraan;
 - b) wanneer meerdere slangkranen op één enkele meter aangesloten zijn en niet tegelijkertijd kunnen worden gebruikt: 1.278,19 euro per meter;
- 4) voor de geautomatiseerde tabaks-, sigaren- of sigarettenautomaten: 511,28 euro per automaat.

De bedragen van voormelde belastingen worden jaarlijks vanaf het belastbare tijdperk 2013 aangepast naar gelang van de schommelingen van het indexcijfer van de consumptieprijzen. Vanaf het jaar 2013 worden de bedragen te innen voor het lopende aanslagjaar, aangepast aan de evolutie van het indexcijfer van de consumptieprijzen tussen de maand juni van het jaar van de bekendmaking en de maand juni van het vorige jaar, jaarlijks in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt door het Operationeel Directoraat-generaal Fiscaliteit van de Waalse Overheidsdienst.

§2. De belasting is voor het hele jaar verschuldigd voor zover de automaat in de loop van dat jaar wordt geplaatst en uitgebaat.

Art. 5. Elke belastingplichtige moet jaarlijks aangifte doen van het aantal belastbare toestellen die in de loop van een periode van het voorafgaande jaar geplaatst en uitgebaat werden. De aangifte moet uiterlijk 30 april van het jaar na het jaar waarop ze betrekking heeft gericht of afgegeven worden aan de door de Waalse Regering aangewezen dienst.

De belastingplichtigen dienen op verzoek van de door de regering aangewezen ambtenaren alle gegevens te verstrekken met het oog op de controle op de juiste inning van de belasting die zij of derden verschuldigd zijn.

Het verzuim van aangifte, de weigering gegevens te verstrekken of de mededeling van onjuiste inlichtingen met de bedoeling de belasting te ontduiken wordt gestraft met een geldboete gelijk aan het nominaal belastingbedrag.

Art. 6. In afwijking van artikel 4, §2, is de belasting over 1998 slechts verschuldigd voor de automaten die in dienst zijn tussen de datum van inwerkingtreding van dit decreet en 31 december 1998.

De verplichte aangifte van deze automaten wordt tot 31 maart 1999 uitgesteld.”.

6.2. Voorkeur voor een verbod op de verkoop van tabaksproducten in automaten

De verkoop van tabaksproducten in automaten is al in verschillende landen van de Europese Unie verboden, onder meer in het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Finland, Noorwegen en Hongarije. In 2017 heeft de Nederlandse staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een verbod op tabaksautomaten in 2022 in het vooruitzicht gesteld.⁸

Het kan moeilijk ontkend worden dat een verbod op tabaksautomaten efficiënter en effectiever is dan een belasting op tabaksautomaten. Dat vergt federale wetgeving. Niettemin mag erop gewezen worden dat de tabaksindustrie de heffing in Wallonië zelf aanhaalt als oorzaak van het geringe en sterk teruglopende marktaandeel van de automaten. Van de ruim 20.000 tabaksautomaten die er vroeger in België waren, zouden er maar 8000 meer overgebleven zijn.⁹

Sinds 2016 ligt in de Kamer van volksvertegenwoordigers een wetsvoorstel voor tot wijziging van de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de gebruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten voor wat betreft de reclame, verkoop en verpakking van tabaksproducten. Dat wetsvoorstel van Els Van Hoof bevat verschillende maatregelen, waaronder [het verbod] om “tabak, producten op basis van tabak en soortgelijke producten in de handel te brengen via automatische distributieapparaten”¹⁰.

⁸ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2017/07/05/kamerbrief-over-tabak-en-rookwaren> (geraadpleegd op 8 oktober 2018). Noteer ook dat het WHO-kaderverdrag inzake tabaksontmoediging stelt dat elke partijstaat moet “bewerkstelligen dat tabaksautomaten binnen haar rechtsgebied niet toegankelijk zijn voor minderjarigen en dat deze automaten de verkoop van tabaksproducten aan minderjarigen niet bevorderen” (artikel 16.1.d). “Bij de ondertekening, bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding tot het Verdrag of op enig tijdstip daarna, kan een Partij door middel van een bindende schriftelijke verklaring aangeven dat zij zich ertoe verbindt de introductie van tabaksautomaten binnen haar rechtsgebied te verbieden of, naar gelang van het geval, tabaksautomaten geheel te verbieden. De ingevolge dit artikel gedane verklaring wordt door de Depositaris verzonden aan alle Partijen bij het Verdrag.” (artikel 16.5).

⁹ www.hbvl.be/cnt/dmf20170601_02907320/sigarettenautomaten-verbieden-markt-is-al-heel-klein-geworden

¹⁰ *Parl.St.* Kamer 2015-16, nr. 1891/1; *Parl.St.* Kamer 2015-16, nr. 1891/2.

Dat wetsvoorstel spoort met wat onder andere de Alliantie voor een Rookvrije Samenleving vraagt, namelijk "het aantal verkooppunten van tabaksproducten verminderen en een verbod op tabaksautomaten".

Bij het instellen van een verbod kan overwogen worden om een uitzondering te maken voor de tabaksautomaten in super- en hypermarkten. De aankoop van tabaksproducten in grote warenhuizen verloopt immers in verschillende stappen: de laatste stap is het ogenblik dat de kopers de tabaksproducten afrekenen bij de betaalkassa, waar hun leeftijd wordt gecontroleerd. Die aankoop is bovendien minder impulsief omdat ze minder inspeelt op de sociale factoren en omgevingsfactoren die eigen zijn aan het gebruikspatroon van de verslaafde roker. Dat staat bijvoorbeeld in contrast met de automatische distributieapparaten die geplaatst zijn in horecazaken of bij pompstations, locaties die voor de roker een duidelijke omgevingsprikkels kunnen geven voor het gebruiken van tabak.

6.3 Een taks op tabaksautomaten

Deze conceptnota voor nieuwe regelgeving beoogt regelgeving 'in secundaire orde'. Daarmee bedoelen de indieners het volgende: mocht het verbod dat CD&V in het Federale Parlement heeft voorgesteld om tabak, producten op basis van tabak en soortgelijke producten in de handel te brengen via automatische distributieapparaten, geen doorgang kunnen vinden, dan stelt de CD&V-fractie in het Vlaams Parlement voor om voor het Vlaamse Gewest dezelfde deelstrategie te volgen als het Waalse Gewest.¹¹ Het gaat om een relatief gemakkelijk uitvoerbare deelstrategie, die uiteraard niet losstaat van andere beleidsinspanningen om het roken een halt toe te roepen en de mogelijkheden om dat te verwezenlijken.¹²

De gemeenschappen en gewesten ontleen hun algemene belastingsbevoegdheid aan artikel 170, §2, van de Grondwet. Het Grondwettelijk Hof bevestigde in 2005 dat de belasting op de automaten onder de eigen fiscale bevoegdheid valt die de gewesten kunnen uitoefenen krachtens artikel 170, §2, van de Grondwet.¹³ Het Grondwettelijk Hof oordeelde in 2017 dat artikel 1, artikel 2, 1°, f), en artikel 4, van het decreet van het Waalse Gewest, geen schending inhouden van artikel 10, 11 en 172, van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de vrijheid van handel en nijverheid, en evenmin van artikel 16 van de Grondwet schenden, in samenhang gelezen met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM).¹⁴

Bij de operationalisering van de beoogde belasting moet er een aanmeldingsplicht zijn voor uitbaters van tabaksautomaten bij het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Vlaamse Belastingdienst (VLABEL), met een administratieve geldboete voor uitbaters die nalaten dat te doen.

¹¹ De gemeenschappen en gewesten ontleen hun algemene belastingbevoegdheid aan artikel 170, §2, van de Grondwet.

¹² Noteer dat het niet voor het eerst is dat Vlaamse bevoegdheden worden benut in het kader van een antitabaksbeleid. Op 12 december 2018 heeft het Vlaams parlement het ontwerp van decreet over de luchtkwaliteit in het binnenmilieu van voertuigen principieel goedgekeurd. Het ontwerp van decreet beoogt in het bijzijn van min-16-jarigen de verontreiniging van de luchtkwaliteit in het binnenmilieu van voertuigen ten gevolge van het vrijkomen van schadelijke chemische stoffen tijdens het roken te beperken. Op 30 januari 2019 verscheen het decreet van 21 december 2018 houdende de luchtkwaliteit in het binnenmilieu van voertuigen in het Belgisch Staatsblad.

¹³ GwH 30 juni 2005, nr. 113/2005.

¹⁴ GwH 27 april 2017, nr. 46/2017.

Die belasting kan eventueel decretaal worden ingebed in de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013.¹⁵

Cindy FRANSSEN
Katrien SCHRYVERS
Griet COPPE
Dirk DE KORT
Karin BROUWERS
Tinne ROMBOUTS

¹⁵ “Geen belasting ten behoeve van de gemeenschap of het gewest kan worden ingevoerd dan door een decreet of een in artikel 134 bedoelde regel. De wet bepaalt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde belastingen, de uitzonderingen waarvan de noodzakelijkheid blijkt.”

Een belasting kan, gelet op het legaliteitsbeginsel, alleen worden geheven met instemming van de belastingplichtigen, uitgedrukt door hun vertegenwoordigers in een democratisch verkozen beraadslagende vergadering: zie onder meer GwH 18 juni 2015, nr. 92/2015; GwH 7 juli 2016, nr. 107/2016. Die belasting moet daarom worden ingevoerd bij wetkrachtige akte, die naast het bepalen van de belastbare materie ook de essentiële elementen van de belasting moet regelen, namelijk de aanwijzing van de belastingplichtigen, de heffingsgrondslag, de aanslagvoet en de eventuele belastingvrijstellingen. Een belasting ten behoeve van de gemeenschap of het gewest kan daarom alleen worden ingevoerd door een decreet of een ordonnantie: zie J. Baert, De fiscale bevoegdheden, in B. Seutin en G. van Haegendoren (eds.), *De transversale bevoegdheden in het federale België*, Brugge, die Keure, 2017, (331), p. 337.